

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE.....	6
1.2. Pozostałe zmiany	7
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU).....	7
2. Informacje o FADN	8
2.1. Uwagi ogólne o FADN	8
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)	9
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	11
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN.....	12
2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2007”	12
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	14
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN	15
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	33
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	41
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	41
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN	42
4.3. Udostępnianie danych	43
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN.....	43
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN	43
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2014 r.	45
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)	45
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)	51
Literatura	58

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- gospodarstwa specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- Europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRR	- Zakład Rachunkowości Rolnej.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2014 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 4 453 zestawów danych rachunkowych z regionu Wielkopolska i Śląsk [19]. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 22 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRR. Z 76 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 4 449 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro, w tym dla 4 374 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 75 gospodarstw posiadających osobowość prawną. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 1 714 403 gospodarstw [7].

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie dwóch kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej i typu rolniczego. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG-AGRI) [14].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2014 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.1 Definition of Variables used in FADN standard results z października 2012 r.) polegające na wyróżnieniu następujących zmiennych [13]:

- SE136 – Produkcja roślinna na 1 ha,
- SE146 – Uprawy energetyczne,
- SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej,
- SE610 – Dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE613 – Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej,
- SE616 – Saldo dopłat i kar do produkcji mleka,
- SE617 – Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej,
- SE618 – Dopłaty do produkcji owiec i kóz,
- SE619 – Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej,
- SE630 – Płatności „decoupled”,
- SE650 – Wsparcie specjalne,
- SE699 – Pozostałe dopłaty.

Ponadto od roku obrachunkowego 2013 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.) obejmujące zmienne [14]:

- SE042 – Uprawy energetyczne,
- SE072 – Odłogi,
- SE073 – Ugory,
- SE611 – Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe.

Od roku obrachunkowego 2014 obowiązuje nowe sprawozdanie z gospodarstwa rolnego. Zakres, format i organizacja danych, niezbędnych do wykonania sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, są precyzyjnie opisane w Rozporządzeniu Komisji nr 385/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r. w sprawie formatu sprawozdania dla określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej (z późn. zmianami). Z uwagi na fakt, że w Komisji Europejskiej wciąż jeszcze trwają prace nad nowym dokumentem dotyczącym Wyników Standardowych i dostosowaniem zakresu/algorytmów do nowego formatu sprawozdania, publikacja z wynikami na rok obrachunkowy 2014 przygotowana została na podstawie dokumentów jakie obowiązywały w roku obrachunkowym 2013 (Rozporządzenie Komisji (WE)

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat. Zmiany te powinny być uwzględniane w analizach wieloletnich.

NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami, RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r., RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results z grudnia 2014 r.).

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 jednostki AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok.

Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

2. Informacje o FADN

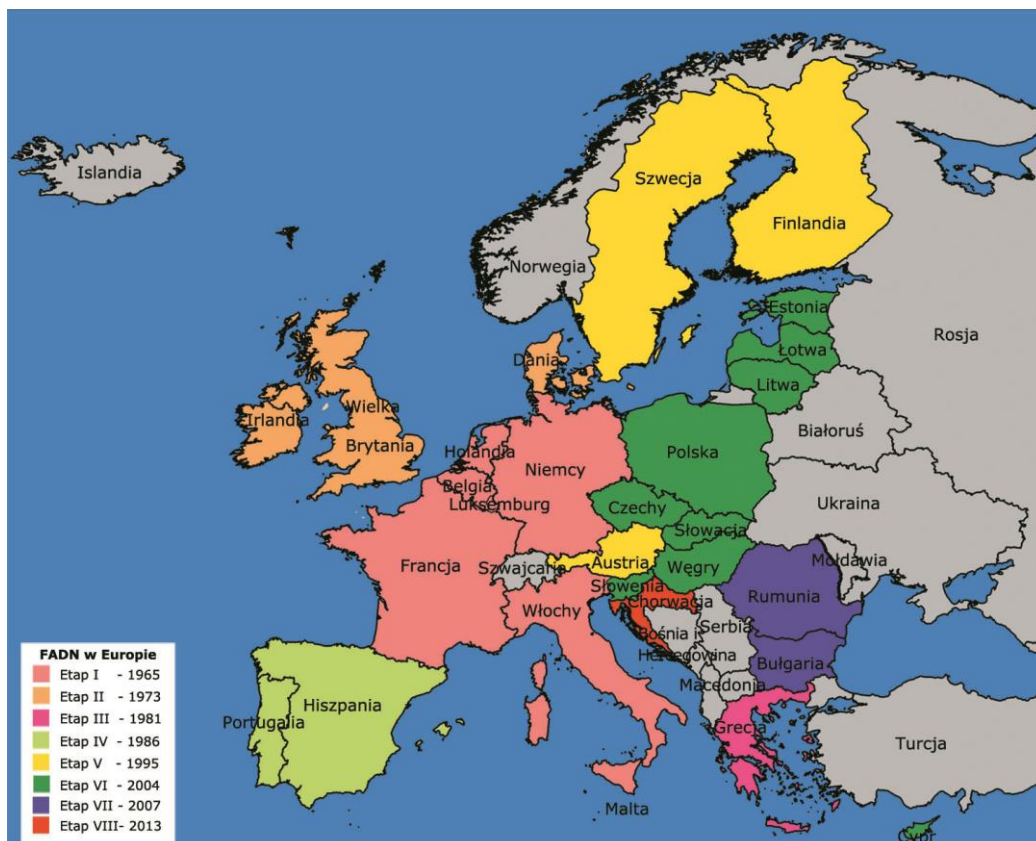
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [18]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu państwach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria, a od 1 lipca 2013 r. Chorwacja (etap VIII).

W 2014 r. FADN funkcjonował na terenie 28 państw członkowskich UE. Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzenia zasięgu FADN (patrz: Mapa 2-1).

Mapa 2-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja³ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [1], [2], [15], [22].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁴ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. warunkami pogodowymi czy też zmianami cen produktów) do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z określonego regionu.

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstw zgodnie z tym prawem i często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

³ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości (ESU) [8], [20], [21].

⁴ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczołej).

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy gospodarstwa odzwierciedla poziom i kierunek specjalizacji gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są albo zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) i/lub produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych – zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [15], [17].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2014 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	8 000	2 000	2,3
Belgia	25 000	1 200	1,4
Bułgaria	2 000	2 202	2,5
Chorwacja	4 000	1 251	1,4
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	8 000	1 417	1,6
Dania	15 000	2 150	2,5
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	1 100	1,3
Francja (w tym: Gwadelupa, Martynika, Reunion)	25 000 15 000	7 620 260	8,8 0,3
Grecja	4 000	5 500	6,3
Hiszpania	4 000	8 700	10,0
Holandia	25 000	1 500	1,7
Irlandia	8 000	900	1,0
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,5
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,6
Niemcy	25 000	8 800	10,1
Polska	4 000	12 100	13,9
Portugalia	4 000	2 300	2,6
Rumunia	2 000	6 000	6,9
Słowacja	15 000	523	0,6
Słowenia	4 000	908	1,0
Szwecja	15 000	1 025	1,2
Węgry	4 000	1 900	2,2
Wielka Brytania (w tym: Irlandia Północna)	25 000 15 000	2 500 320	2,9 0,4
Włochy	8 000	11 106	12,8
Razem FADN UE		86 846	100

Źródło: zestawienie własne na podstawie [5], [6].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN występuje duże zróżnicowanie gospodarstw pod względem typu rolniczego i wielkości ekonomicznej.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria [7]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2007”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2014 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela przedstawia przykładową powierzchnię niektórych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN (patrz: Tabela 2.5-1).

Tabela 2.5-1 Rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO„2007”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2007"
Pomorze i Mazury	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	6,3
	Rzepak i rzepik	ha	5,6
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	2,4
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,2
	Krowy mleczne	szt.	3,2
	Tuczniaki	szt.	18,3
Wielkopolska i Śląsk	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	5,8
	Rzepak i rzepik	ha	5,3
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	2,0
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	3,1
	Tuczniaki	szt.	18,1
Mazowsze i Podlasie	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	7,5
	Rzepak i rzepik	ha	7,0
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	1,8
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,4
	Krowy mleczne	szt.	3,6
	Tuczniaki	szt.	16,5
Małopolska i Pogórze	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	7,2
	Rzepak i rzepik	ha	6,4
	Buraki cukrowe	ha	2,8
	Sady jabłoniowe	ha	2,1
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	1,1
	Krowy mleczne	szt.	4,3
	Tuczniaki	szt.	17,4

*Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO„2007” [7], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Pomorze i Mazury powierzchnia pszenicy 6,3 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne). Wyniki Standardowe dotyczą tylko działalności i składników majątkowych gospodarstwa rolnego (majątek prywatny rodziny rolnika, np. dom mieszkalny, nie jest uwzględniony w bilansie finansowym).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [3], [4], [11], [12]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

- Tab. A.** Informacje ogólne.
- Tab. B.** Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
- Tab. C.** Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
- Tab. D.** Stan i wartość zwierząt.
- Tab. E.** Zakup i sprzedaż zwierząt.
- Tab. F.** Koszty.
- Tab. G.** Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
- Tab. H.** Zadłużenie.
- Tab. I.** Podatek od wartości dodanej (VAT).
- Tab. J.** Dopłaty i subsydia.
- Tab. K.** Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
- Tab. L.** Kwoty i inne prawa.
- Tab. M.** Dopłaty bezpośrednie.
- Tab. N.** Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 - Tabela 5.2-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisywana jest „.” (kropka).

Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	61	Mieszane - różne uprawy
		73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [1], [2], [15], [16].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [15].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6		ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6	Zakres w euro (€)	Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
1	€ < 2 000	1	€ < 2 000
1	2 000 ≤ € < 8 000	2	2 000 ≤ € < 4 000
		3	4 000 ≤ € < 8 000
2	8 000 ≤ € < 25 000	4	8 000 ≤ € < 15 000
		5	15 000 ≤ € < 25 000
3	25 000 ≤ € < 50 000	6	25 000 ≤ € < 50 000
4	50 000 ≤ € < 100 000	7	50 000 ≤ € < 100 000
5	100 000 ≤ € < 500 000	8	100 000 ≤ € < 250 000
		9	250 000 ≤ € < 500 000
		10	500 000 ≤ € < 750 000
6	€ ≥ 500 000	11	750 000 ≤ € < 1 000 000
		12	1 000 000 ≤ € < 1 500 000
		13	1 500 000 ≤ € < 3 000 000
		14	€ ≥ 3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następujących tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” [10], [14]. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-liczbowe oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia współużytkowana z właścicielem na zasadzie udziału w zbiorach, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielegnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odłogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych, nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZ) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZ]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁵ . Nie są uwzględniane roje pszczoł oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.

⁵ konie	= 0,8	krowy mleczne	= 1,0	maciory	= 0,5
cielęta na tucz	= 0,4	krowy wybrakowane	= 1,0	tuczniki	= 0,3
cielęta < 1 rok	= 0,4	krowy pozostałe	= 0,8	trzoda pozostała	= 0,3
byczki 1 - 2 lata	= 0,7	matki kozie	= 0,1	brojlery	= 0,007
jałówki 1 - 2 lata	= 0,7	kozy pozostałe	= 0,1	kury nioski	= 0,014
byki 2 lata	= 1,0	matki owcze	= 0,1	drób pozostały	= 0,03
jałówki hodow.	= 0,8	owce pozostałe	= 0,1	króliki	= 0,02
jałówki na tucz	= 0,8	prosięta	= 0,027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkisz z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). ⁶

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmują się tu warzywa i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.

⁶ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmuje się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	Oliwki konsumpcyjne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
			i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, miód, inne produkty zwierzęce (obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz przychody z krycia. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wydzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁷ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Do kosztów ogółem nie włącza się wartości zakupionych zwierząt, ze względu na ujęcie ich w rachunku wartości produkcji. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych. [(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/SE025]

⁷ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane przez cielęta, jagnięta i kozłęta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitalne zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. Dopłaty te nie zawierają jednolitej płatności obszarowej (SE631). [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).

SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632]
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	Tylko dla starych państw członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT są ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się odejmując od kwoty VAT należnego zryczałtowaną kwotę VAT naliczonego.
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
			pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez dodanie do wartości dodanej netto salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz odjęcie kosztu czynników zewnętrznych. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).

SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuję się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwiera wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwiera wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P ⁸]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwiera średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego $[(\text{stan na początek roku} + \text{stan na koniec roku obrachunkowego})/2]$. Na wartość kapitału gospodarstwa rolnego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]

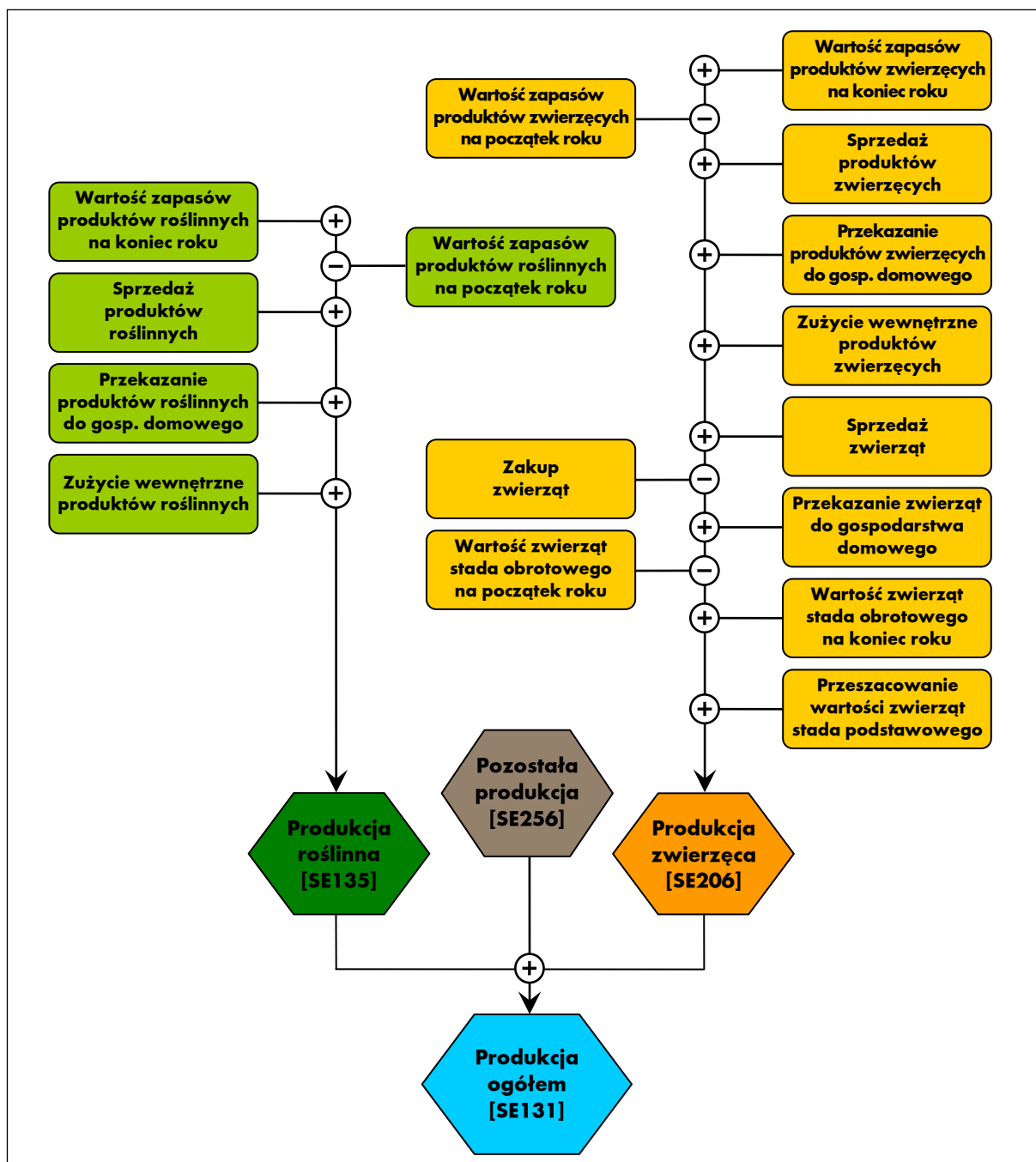
⁸ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty ogółem - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [9].

Schemat 3.2-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3.2-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

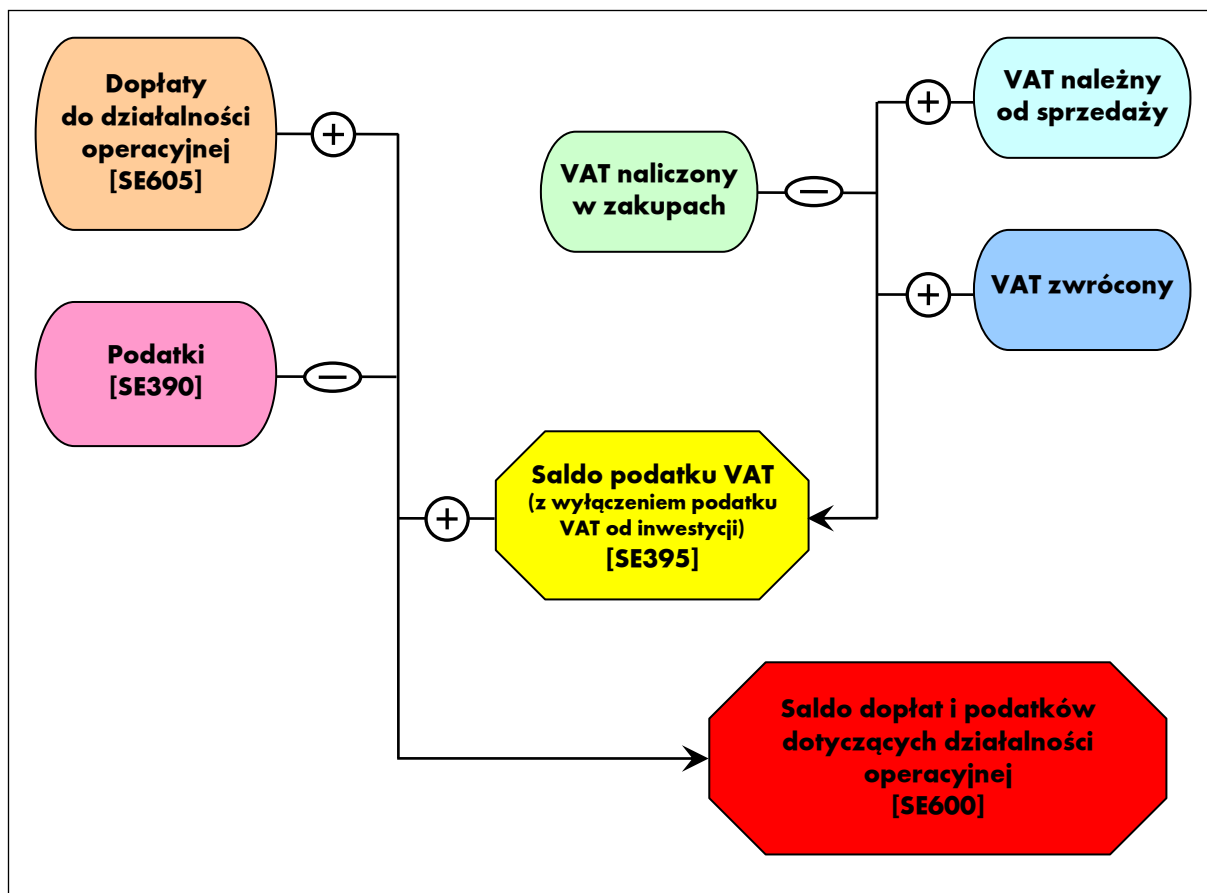
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3.2-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$	<p>gdzie:</p> <p>REGIDX - index cen; W_k - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; L_k - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; W_p - wartość na początek roku obrachunkowego; L_p - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.</p>
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{Kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

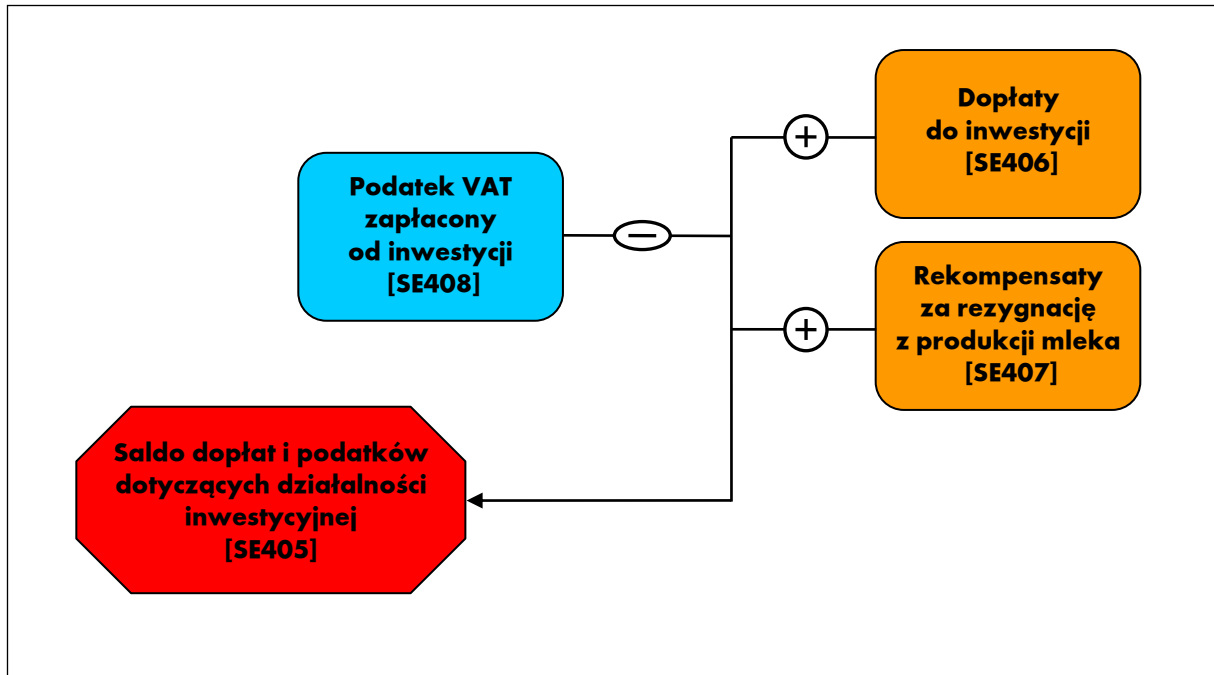
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 3.1-4 - pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetem (patrz: Tabela 3.1-6 oraz Schemat 3.2-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

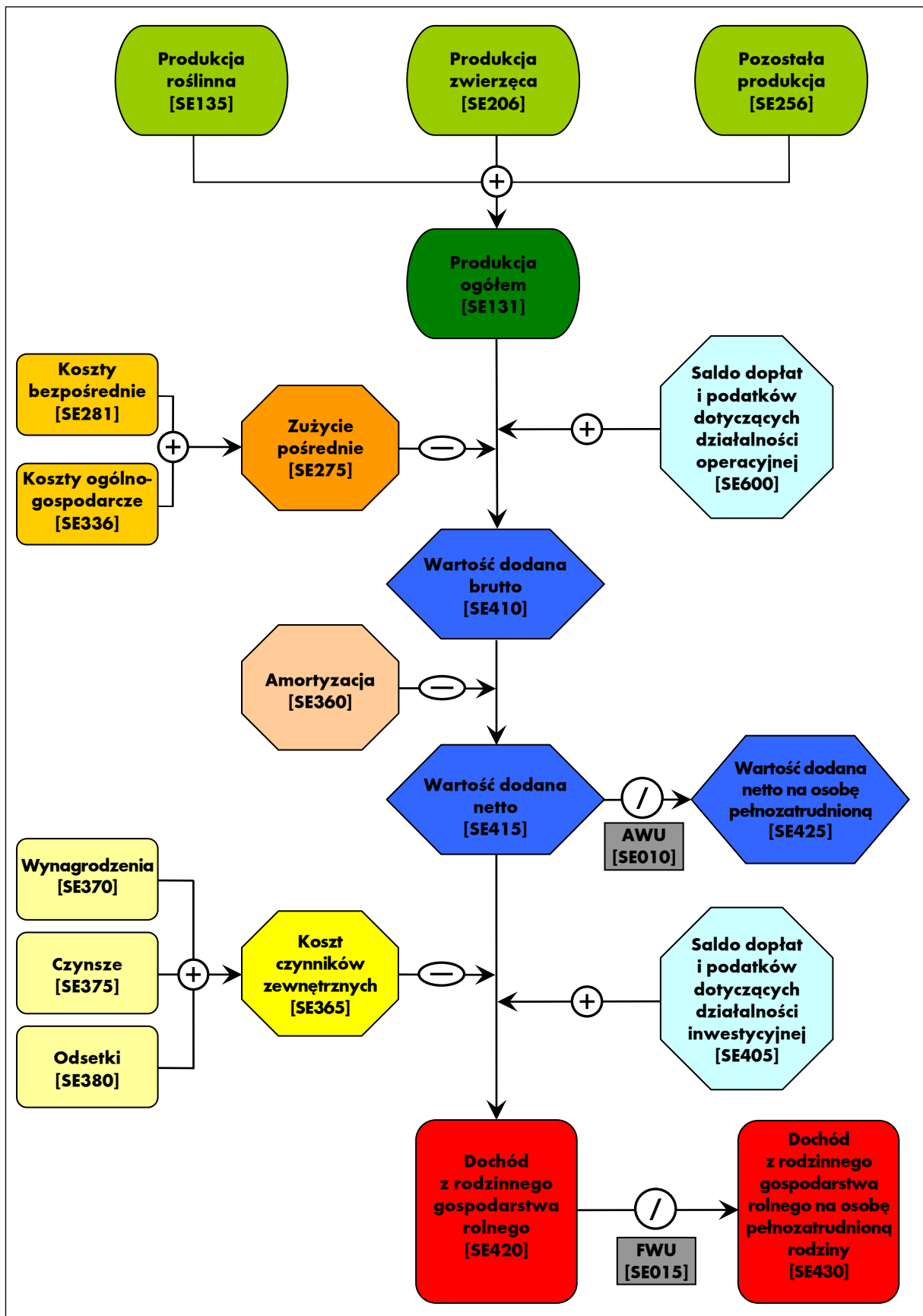
W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych saldo podatku VAT (czyli różnica między VAT należnym a naliczonym) jest wyłączone z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Tym samym saldo podatku VAT nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

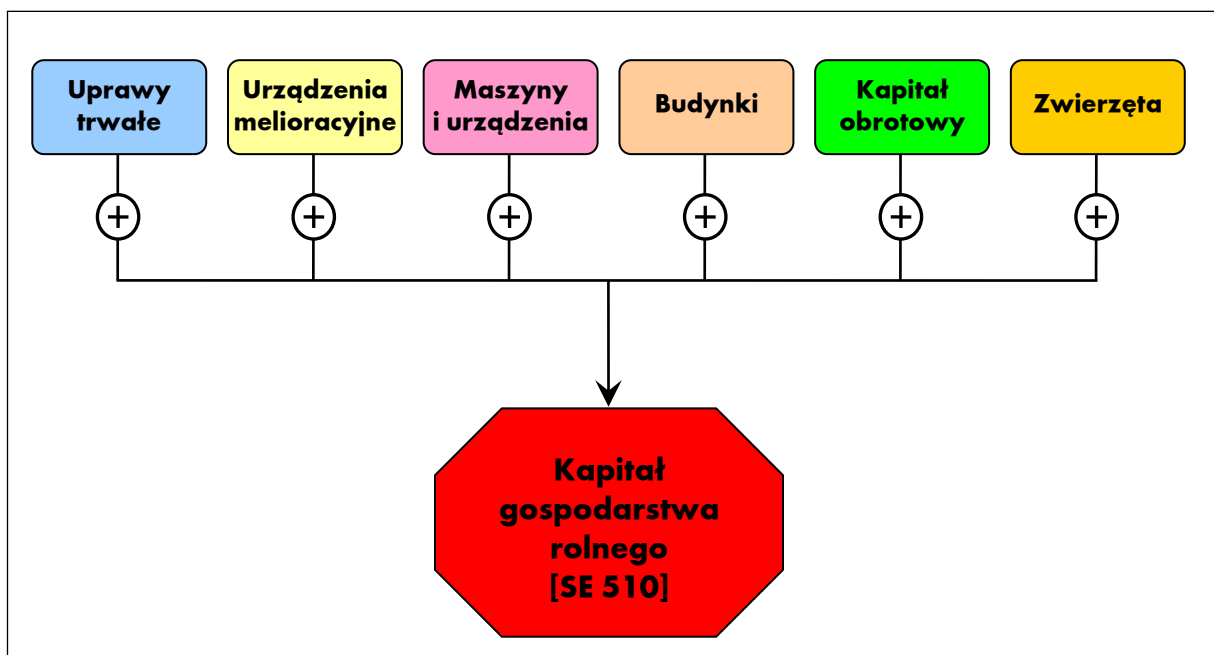
W przypadku gospodarstw rolnych rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych podatek VAT zapłacony od inwestycji jest wyłączony z rachunku salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej. Tym samym podatek VAT zapłacony od inwestycji nie wpływa na wartość dochodu z gospodarstwa rolnego.

Schemat 3.2-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 3.2-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego⁹. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

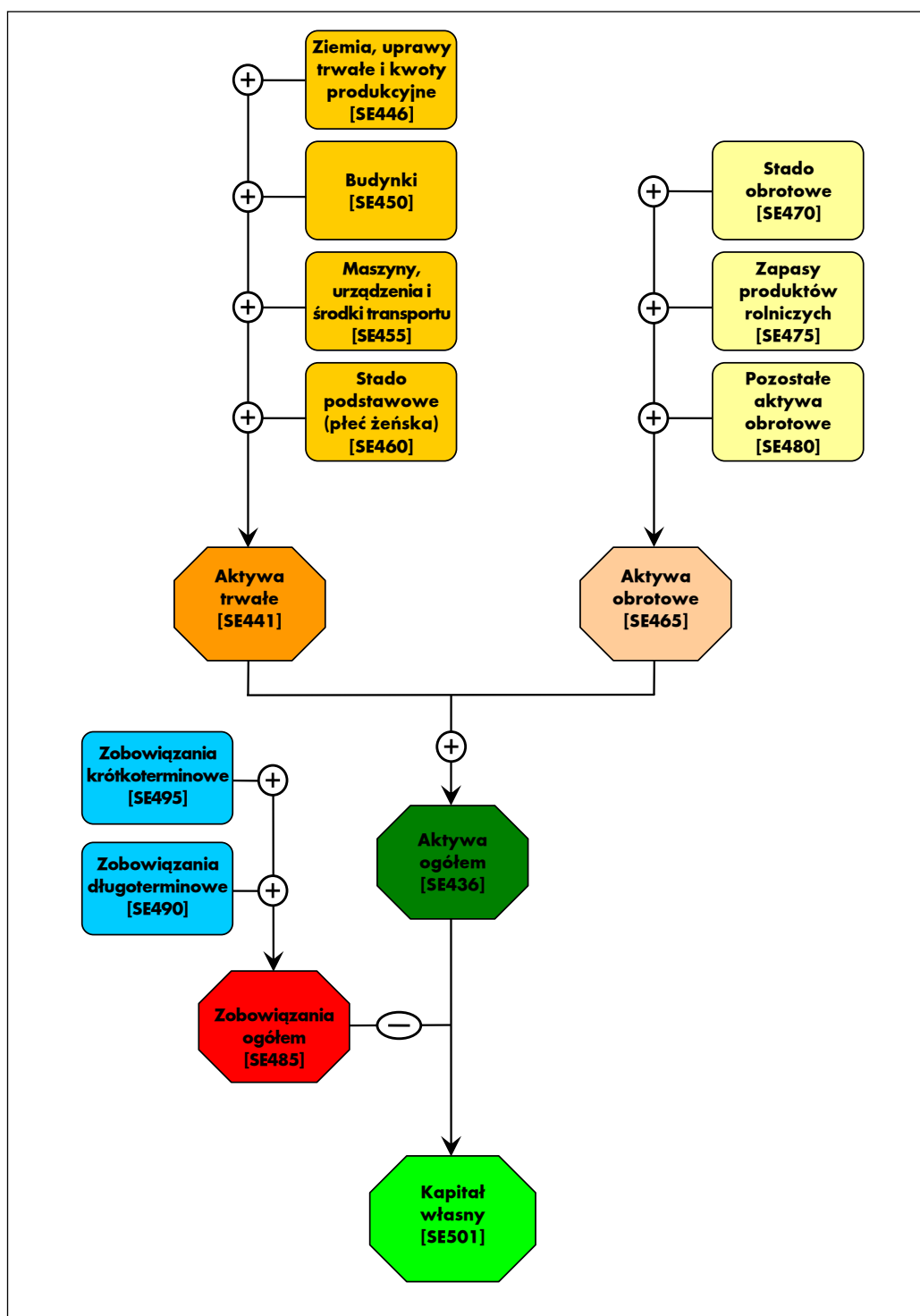
Schemat 3.2-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

Schemat 3.2-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

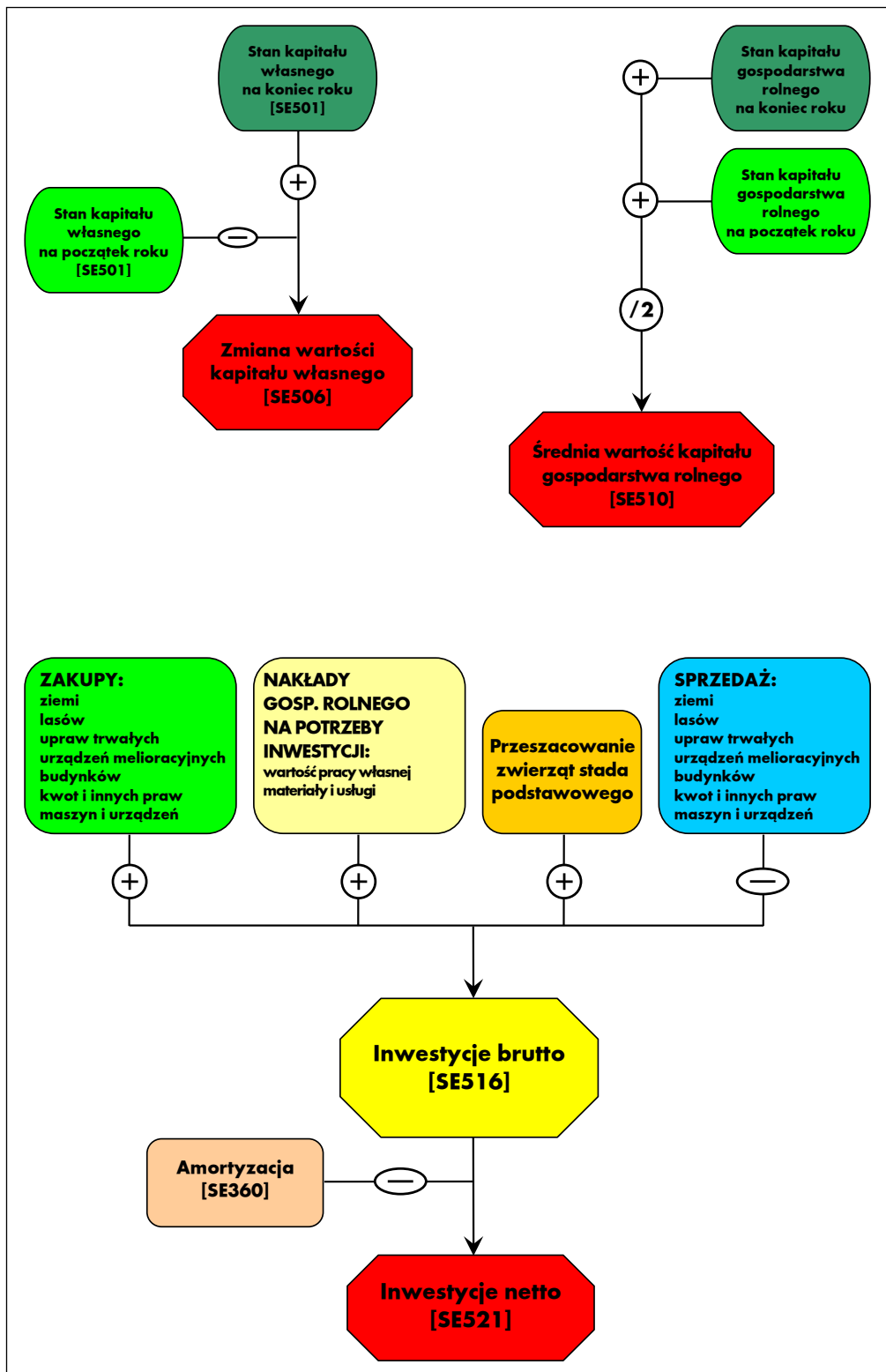
⁹ W gospodarstwach osób prawnych kategoria ta nazywana jest dochodem netto.

Schemat 3.2-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3.2-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego'2010 (PSR'2010) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 4 000 euro (171 403 gospodarstw w analizowanym regionie) [7]. Wielkość ta (4 000 euro) jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych. W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2007”, obowiązujące od 2013 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [8].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1291/2009 z 18 grudnia 2009 r. dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [5].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Komisji EEC/2008/1242 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 335, 13.12.2008) [1], [2], [15].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze dla roku obrachunkowego 2014 znajduje się 4 374 indywidualnych gospodarstw oraz 75 gospodarstw osób prawnych. Te 4 449 gospodarstw rolnych jest statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 171 403 gospodarstw towarowych z regionu Wielkopolska i Śląsk.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2014 roku (patrz: Tabela 4.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy (patrz: Tabela 4.2-1).

Zastosowany system ważenia gospodarstw odzwierciedla różnice pomiędzy rzeczywistą (badaną) a określoną w planie wyboru strukturą próby, co skutkuje rozbieżnościami w liczbie gospodarstw w polu obserwacji, jaka została zaprezentowana w tabeli 4.2-1 oraz w tabelach 5.1-1 i 5.2-1.

Tabela 4.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących Region Wielkopolska i Śląsk według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	20 685	17 857	5 086	2 341	1 564	201	47 734
	Uprawy ogrodnicze (2)	0	2 783	1 697	1 154	790	45	6 469
	Uprawy trwałe (4)	804	1 006	251	77	68	0	2206
	Krowy mleczne (5)	810	4 158	5 212	2 589	560	0	13 329
	Zwierzęta trawożerne (6)	1 755	2 824	903	277	38	0	5 797
	Trzoda chlewna (71)	1 108	3 491	2 646	1 814	1 021	43	10 123
	Drób (72)	951	1 141	439	285	701	208	3 725
	Mieszane (8)	19 013	39 517	15 946	5 795	1 404	352	82 027
RAZEM (€>=4)		45 126	72 777	32 180	14 332	6 146	849	171 410
RAZEM (€<4)								110 979
Ogółem w Polsce		45 126	72 777	32 180	14 332	6 146	849	282 389

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2010 roku; klasyfikacja z użyciem SO 2007; kurs wymiany 1 euro = 3,90916 zł).

Pomimo określenia dla klasy gospodarstw bardzo małych przedziału wartości od 2 000 do 8 000 euro, należy pamiętać, że w Polsce w grupie tych gospodarstw znajdują się tylko gospodarstwa o wartości SO nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych¹⁰ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6					RAZEM	
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)		Bardzo duże (€>=500)
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	68	469	426	294	174	20	1 451
	Uprawy ogrodnicze (2)	1	18	16	22	24	0	81
	Uprawy trwałe (4)	2	19	10	7	2	0	40
	Krowy mleczne (5)	2	49	209	233	89	0	582
	Zwierzęta trawożerne (6)	5	42	48	40	9	1	145
	Trzoda chlewna (71)	2	37	96	149	118	2	404
	Drób (72)	0	3	4	5	19	1	32
	Mieszane (8)	39	463	607	449	140	16	1 714
RAZEM (€>=4)		119	1 100	1 416	1 199	575	40	4 449

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie wyników standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/database_en.cfm.
2. Pobranie gotowego pliku z danymi http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/consult_std_reports_en.cfm.

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapisy w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Książkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (tzn. dot. działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne).

¹⁰ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Dane osobowe nie są udostępniane!

Dane rachunkowe udostępniane są w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹¹.

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹².

¹¹ Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹² Pobieranie wyników standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2014 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennej: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), zaprezentowano wyniki tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		171 403	47 745	8 150	2 228	12 454	6 673	10 122	2 785	81 246
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 449	1 451	81	40	582	145	404	32	1 714

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	34 218,3	26 346,5	42 393,3	23 044,0	41 646,4	21 547,8	52 111,4	117 024,8	33 165,1
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,805	1,596	2,705	2,209	1,852	1,444	1,567	2,589	1,851
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 017	3 524	6 003	4 822	4 238	3 241	3 535	5 790	4 114
SE015	Nakłady pracy własnej	FWUJ	1,458	1,280	1,367	1,173	1,750	1,421	1,494	1,693	1,525
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 281	2 853	3 164	2 624	4 021	3 192	3 379	3 888	3 422
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWUJ	0,347	0,316	1,338	1,036	0,102	0,023	0,073	0,895	0,326
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	736	671	2 839	2 197	217	50	156	1 901	691
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,5	33,2	5,2	12,8	24,7	19,2	19,4	16,9	25,1
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	8,1	9,8	0,8	0,4	5,9	4,3	3,8	2,7	9,3
SE035	Zboża	ha	15,61	22,24	2,30	0,96	9,35	6,82	16,40	14,58	15,08
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,61	8,54	0,12	0,27	1,02	0,43	1,86	1,44	4,21
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,25	0,45	1,30	0,03	0,02	0,01	0,02	0,00	0,11
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,24	0,02	0,23	10,65	0,01	0,00	0,00	0,01	0,17
SE055	Sady	ha	0,23	0,02	0,09	10,65	0,01	0,00	0,00	0,01	0,17
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,14	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,53	1,63	0,14	0,26	14,08	11,82	0,97	0,81	5,29
SE072	Odłogi	ha	0,09	0,09	0,01	0,14	0,15	0,13	0,08	0,09	0,08
SE073	Ugory	ha	0,14	0,11	1,11	0,45	0,05	0,02	0,11	0,00	0,08
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,27	0,28	1,16	0,61	0,21	0,16	0,20	0,09	0,19
SE075	Lasy	ha	0,61	0,41	0,58	2,66	0,94	0,77	0,58	0,35	0,63
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	19,1	2,1	0,1	0,1	32,0	19,1	54,7	116,7	21,8
SE085	Krowy mleczne	LU	3,31	0,24	0,00	0,00	18,68	2,89	0,09	0,01	3,73
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,84	0,75	0,05	0,00	12,51	14,59	0,66	0,14	6,57
SE095	Owce i kozy	LU	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00	0,11	0,06
SE100	Trzoda chlewna	LU	8,94	1,04	0,01	0,06	0,81	0,48	53,90	8,20	11,08
SE105	Drób	LU	1,84	0,04	0,04	0,03	0,01	0,03	0,02	108,19	0,13
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	68,7	69,6	58,2	46,1	60,8	53,9	64,3	71,8	68,4
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	84,7	86,4	91,8	110,3	81,9	102,3	86,5	69,2	83,0
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,69	0,51	0,04	0,00	2,17	1,44	0,59	0,29	1,85
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krówę	6 508	5 879	0	0	5 897	4 673	3 739	1 800	7 128

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe (1)	ogrodnicze (2)	trwale (4)	mleczne (5)	trawożerne (6)	chlewna (71)	(72)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	186 449	155 439	250 100	103 200	210 229	74 264	251 198	943 068	172 138
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,10	1,08	1,26	1,13	1,31	1,09	1,16	1,26	1,02
SE135	Produkcja roślinna	zł	98 896	145 658	248 728	100 842	28 843	18 042	65 624	55 552	79 341
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 919	4 430	60 968	8 284	1 179	946	3 410	3 297	3 189
SE140	Zboża	zł	52 696	84 613	6 134	2 632	25 137	15 695	54 300	48 909	47 177
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 251	1 588	14	177	531	216	949	841	1 454
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	3 266	5 737	187	400	1 168	1 081	1 309	677	3 034
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 954	8 260	102	0	2 425	933	2 573	1 699	6 870
SE160	Rośliny oleiste	zł	15 869	32 933	294	0	1 468	463	5 645	3 092	13 023
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	153	205	0	0	62	0	0	0	194
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	15 847	8 519	234 234	1 087	246	83	271	0	4 820
SE175	Owoce	zł	2 260	476	1 038	94 991	38	2	10	65	1 770
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	495	1 320	306	547	-2 130	-470	783	407	476
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 105	2 006	6 419	1 008	-101	38	-216	-137	524
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	85 965	7 601	436	659	180 604	55 154	184 783	884 497	91 276
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 499	3 564	4 501	6 973	5 637	2 895	3 379	7 581	4 196
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-974	-586	45	-33	4 926	5 209	-6 431	-12 477	-1 668
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	29 843	1 769	0	0	144 874	17 144	399	26	38 254
SE220	Żywiec wołowy	zł	12 429	1 928	142	0	33 531	34 399	2 287	318	16 813
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	28 723	3 514	19	237	2 541	1 958	180 820	27 936	34 489
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	53	45	0	0	0	165	4	146	67
SE235	Żywiec drobiowy	zł	13 251	14	-11	-32	-3	-2	-6	805 950	326
SE240	Jaja	zł	910	193	265	88	42	150	80	39 590	392
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	66	9	0	0	0	1 220	0	113	30
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	688	128	22	366	-380	120	1 199	10 417	907
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 589	2 180	936	1 699	782	1 068	791	3 019	1 521
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 142	700	494	386	1 295	1 051	1 280	1 411	1 446
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	20 325	4 640	344	269	22 754	13 056	50 706	46 014	27 655

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE270	Koszty ogółem	zł	170 146	144 443	198 759	91 077	160 885	67 996	216 381	749 379	168 744
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 739	101 221	143 343	42 237	125 254	49 942	186 808	692 793	126 254
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	89 701	63 508	78 733	22 422	87 650	31 528	157 314	629 238	86 215
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 568	1 764	14 947	1 733	989	538	1 226	1 253	1 325
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	8 116	10 795	28 788	2 647	4 737	2 186	4 875	5 329	6 122
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 242	1 472	156	182	871	646	933	809	1 404
SE295	Nawozy	zł	19 738	30 341	16 245	4 982	13 876	5 747	13 099	10 901	17 439
SE300	Srodki ochrony roślin	zł	8 684	14 772	4 864	9 992	3 921	1 609	5 469	4 522	7 308
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	3 440	2 587	28 493	4 533	1 861	815	396	475	2 337
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 602	2 349	3 546	2 838	1 974	1 111	2 441	5 211	2 437
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	14 878	1 638	139	0	51 947	17 679	1 541	659	20 781
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	7 013	1 067	101	0	20 668	11 480	821	524	9 927
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	30 432	2 856	182	226	2 258	1 463	124 422	578 176	26 714
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	12 011	1 960	87	98	1 331	976	49 030	44 353	16 263
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	4 413	517	23	42	9 050	2 029	7 513	29 178	5 514
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	2	0	0	0	0	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	39 037	37 714	64 610	19 815	37 604	18 414	29 493	63 554	40 040
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 970	9 089	8 476	5 706	11 456	5 539	8 884	14 015	10 887
SE345	Energia	zł	17 924	17 005	47 527	9 047	16 703	8 128	13 493	39 852	16 530
SE350	Usługi	zł	5 488	5 703	2 647	1 480	5 102	2 377	3 216	3 355	6 428
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	5 655	5 917	5 961	3 581	4 343	2 370	3 901	6 332	6 194
SE360	Amortyzacja	zł	23 353	23 177	27 325	29 286	28 390	15 249	24 134	33 608	22 340
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	18 054	20 045	28 091	19 554	7 240	2 805	5 440	22 978	20 149
SE370	Wynagrodzenia	zł	13 066	12 409	22 939	18 334	2 384	451	1 766	17 965	16 230
SE375	Czynsze	zł	2 799	4 819	633	136	2 338	1 143	1 821	648	2 304
SE380	Odsetki	zł	2 190	2 817	4 520	1 084	2 518	1 211	1 853	4 365	1 615

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	31 909	41 474	6 571	22 346	30 203	23 938	23 148	28 353	31 222
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	283	246	3	111	266	135	65	90	385
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	1	0	0	0	0	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	-38	0	0	0	0	0	0	0	-80
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	-42	0	0	0	0	0	0	0	-88
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	4	0	0	0	0	0	0	0	8
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	2 144	3 027	58	4 843	1 856	2 249	1 331	1 364	1 925
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	1 734	1 340	765	595	2 807	2 897	1 625	1 800	1 846
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	160	161	408	3 312	208	17	0	0	79
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	4 039	4 527	1 231	8 750	4 871	5 162	2 956	3 164	3 850
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 021	2 946	432	680	1 365	769	1 452	8 830	1 715
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	23 228	30 212	4 719	11 650	22 490	17 529	17 714	15 426	22 834
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	23 228	30 212	4 719	11 650	22 490	17 529	17 714	15 426	22 834
SE650	Wsparcie specjalne	zł	289	250	3	217	266	135	65	90	394
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	2 376	3 542	186	1 155	1 210	344	961	843	2 518

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	29 112	37 215	6 338	22 115	28 940	22 269	22 356	29 392	28 246
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	31 909	41 474	6 571	22 346	30 203	23 938	23 148	28 353	31 222
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-141	-259	278	1 519	185	-826	572	1 936	-312
SE390	Podatki	zł	2 657	4 000	511	1 749	1 448	843	1 364	897	2 663
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	164	217	-401	999	983	-110	745	-4 315	144
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 206	1 124	762	1 923	2 552	805	1 838	2 451	985
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 043	907	1 163	923	1 569	915	1 093	6 766	842

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	186 449	155 439	250 100	103 200	210 229	74 264	251 198	943 068	172 138
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 739	101 221	143 343	42 237	125 254	49 942	186 808	692 793	126 254
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	29 112	37 215	6 338	22 115	28 940	22 269	22 356	29 392	28 246
SE410	Wartość dodana brutto	zł	86 822	91 433	113 095	83 078	113 915	46 591	86 746	279 667	74 130
SE360	Amortyzacja	zł	23 353	23 177	27 325	29 286	28 390	15 249	24 134	33 608	22 340
SE415	Wartość dodana netto	zł	63 469	68 256	85 770	53 792	85 525	31 342	62 613	246 058	51 790
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	18 054	20 045	28 091	19 554	7 240	2 805	5 440	22 978	20 149
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	164	217	-401	999	983	-110	745	-4 315	144
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	45 578	48 428	57 278	35 238	79 267	28 426	57 917	218 765	31 784

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	35 169	42 766	31 709	24 350	46 176	21 701	39 962	95 052	27 980
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	31 431	37 028	41 914	30 037	45 713	20 004	38 740	129 198	21 508

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna		
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	962 113	1 057 760	648 478	804 309	1 179 819	713 339	1 035 968	1 409 052	904 233
SE441	Aktywa trwałe	zł	842 650	931 229	595 472	749 618	1 064 880	625 979	913 633	1 154 318	782 145
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	515 722	660 084	167 763	508 122	568 437	390 767	510 279	462 679	470 676
SE450	Budynki	zł	186 433	128 096	330 180	133 231	226 220	125 285	258 738	517 461	186 323
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	125 365	141 482	97 529	108 226	197 320	87 552	130 587	166 442	109 172
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	15 131	1 566	0	39	72 903	22 375	14 029	7 736	15 974
SE465	Aktywa obrotowe	zł	119 463	126 531	53 006	54 690	114 939	87 360	122 335	254 734	122 089
SE470	Stado obrotowe	zł	25 711	3 356	210	339	39 815	49 540	50 199	139 679	31 025
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	37 985	44 644	15 731	28 659	37 116	22 034	37 794	30 282	38 291
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	55 768	78 531	37 065	25 692	38 009	15 786	34 342	84 773	52 773
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	67 441	87 165	130 150	31 531	70 127	29 368	55 651	172 504	51 128
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	47 972	66 526	100 096	22 936	54 982	21 734	39 862	138 234	31 522
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	19 470	20 639	30 054	8 595	15 145	7 634	15 788	34 270	19 605
SE501	Kapitał własny	zł	894 672	970 595	518 328	772 778	1 109 692	683 971	980 318	1 236 548	853 105

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Trzoda	Drób	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	chlewna	(72)	(8)
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(71)	(72)	(8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	10 963	30 762	-9 839	-1 191	13 950	4 899	-3 558	-21 980	4 727
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	456 586	402 892	482 774	399 154	614 465	334 582	536 183	947 045	446 180
SE516	Inwestycje brutto	zł	23 222	23 615	36 863	17 781	32 345	9 575	18 528	60 339	20 807
SE521	Inwestycje netto	zł	-131	438	9 539	-11 505	3 954	-5 675	-5 606	26 730	-1 533
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	68 955	70 380	87 735	74 500	104 635	38 670	85 905	265 849	54 238
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	46 242	48 270	60 827	45 546	73 770	30 256	67 188	237 866	31 522
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,05	0,05	0,09	0,06	0,06	0,04	0,06	0,17	0,03

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według klas wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo	Małe	Średnio-	Średnio-	Duże	Bardzo
				małe		małe	duże		duże
				2 ≤ € < 8	8 ≤ € < 25	25 ≤ € < 50	50 ≤ € < 100	100 ≤ € < 500	€ ≥ 500
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		171 403	45 126	72 778	32 179	14 332	6 145	842
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 449	119	1 100	1 416	1 199	575	40

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	34 218,3	6 540,0	16 718,6	36 894,4	69 961,7	183 168,3	1 232 473,1
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,805	1,171	1,496	1,846	2,259	4,494	33,478
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	4 017	2 533	3 339	4 230	5 169	9 953	71 056
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,458	1,161	1,430	1,701	1,880	1,838	0,533
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 281	2 511	3 198	3 923	4 364	4 316	1 154
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,347	0,010	0,067	0,145	0,379	2,656	32,945
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	736	22	141	307	804	5 638	69 902
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	25,5	7,9	15,0	25,8	44,1	101,1	1 000,4
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	8,1	0,5	2,2	5,7	12,9	32,9	745,2
SE035	Zboża	ha	15,61	5,55	9,69	15,62	25,88	61,42	557,74
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	4,61	0,69	1,93	4,21	8,39	25,58	244,14
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,25	0,04	0,15	0,21	0,47	2,26	2,13
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,24	0,07	0,17	0,21	0,47	1,38	3,08
SE055	Sady	ha	0,23	0,07	0,17	0,21	0,44	1,30	3,03
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03	0,08	0,06
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,53	1,42	2,75	5,33	8,46	9,42	191,31
SE072	Odłogi	ha	0,09	0,03	0,06	0,12	0,14	0,27	1,92
SE073	Ugory	ha	0,14	0,04	0,19	0,10	0,20	0,30	0,12
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,27	0,09	0,27	0,25	0,40	0,99	2,04
SE075	Lasy	ha	0,61	0,29	0,50	0,82	0,70	1,96	8,57
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	19,1	2,4	9,0	23,3	43,7	99,9	626,4
SE085	Krowy mleczne	LU	3,31	0,21	1,07	4,34	8,11	8,71	202,68
SE090	Pozostałe bydło	LU	4,84	0,73	2,78	6,97	10,97	9,75	182,10
SE095	Owce i kozy	LU	0,05	0,03	0,02	0,08	0,13	0,12	0,95
SE100	Trzoda chlewna	LU	8,94	1,24	4,88	11,59	23,02	54,03	102,32
SE105	Drób	LU	1,84	0,06	0,11	0,21	1,42	27,24	130,26
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	68,7	59,8	59,5	64,0	66,4	70,4	83,4
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	84,7	83,0	87,0	88,3	82,0	86,7	83,1
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,69	0,62	1,24	2,00	2,13	1,82	1,99
SE125	Wydajność mleczna krów	kgi/krowę	6 508	3 076	3 705	4 983	6 118	7 587	9 145

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	186 449	32 010	75 988	176 141	360 495	1 124 324	8 597 997
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,10	1,03	1,11	1,17	1,21	1,19	0,92
SE135	Produkcja roślinna	zł	98 896	22 723	46 252	92 291	177 084	581 245	4 132 983
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 919	2 924	3 148	3 606	4 054	5 808	4 140
SE140	Zboża	zł	52 696	14 177	26 871	48 905	87 526	240 225	2 532 754
SE145	Rośliny białkowe	zł	1 251	291	702	1 584	2 399	3 978	48 023
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	3 266	1 101	2 756	4 224	6 670	11 450	9 025
SE155	Buraki cukrowe	zł	5 954	78	2 030	6 705	13 325	28 571	340 788
SE160	Rośliny oleiste	zł	15 869	2 049	4 676	10 946	25 157	106 508	1 092 552
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	153	0	142	258	43	22	8 198
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	15 847	3 413	5 804	16 389	35 264	178 125	14 679
SE175	Owoce	zł	2 260	831	1 922	2 599	4 928	5 940	22 836
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastwne	zł	495	697	450	-286	-613	1 240	36 801
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 105	86	898	966	2 385	5 185	27 327
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	85 965	8 587	28 892	82 497	181 855	538 092	4 366 717
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 499	3 645	3 226	3 543	4 162	5 387	6 971
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	-974	-584	-342	-171	436	-11 515	-54 198
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	29 843	738	4 661	26 561	64 561	93 214	2 838 453
SE220	Żywiec wołowy	zł	12 429	1 891	7 622	18 289	28 962	24 729	397 541
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	28 723	4 180	15 746	36 428	74 937	174 777	318 736
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	53	31	15	96	117	124	1 370
SE235	Żywiec drobiowy	zł	13 251	41	100	728	11 294	229 206	793 884
SE240	Jaja	zł	910	294	446	471	241	14 911	0
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	66	46	75	41	171	2	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	688	1 365	228	-118	1 571	1 130	16 734
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 589	700	845	1 353	1 556	4 987	98 297
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 142	1 000	1 153	1 270	1 285	1 138	543
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	20 325	4 156	12 614	27 353	43 681	68 837	533 134

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE270	Koszty ogółem	zł	170 146	31 137	68 445	150 281	298 107	944 792	9 338 682
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 739	22 634	51 995	117 759	233 456	746 467	6 577 786
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	89 701	12 170	34 217	84 015	171 013	575 531	4 328 422
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	1 568	871	1 092	1 446	1 600	2 190	2 114
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	8 116	1 444	3 579	9 717	14 417	42 056	341 681
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 242	539	1 004	1 500	1 919	3 352	22 778
SE295	Nawozy	zł	19 738	3 645	8 557	18 039	36 423	100 674	1 038 845
SE300	Środki ochrony roślin	zł	8 684	1 455	3 548	7 135	14 533	47 858	513 761
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	3 440	303	657	2 495	5 159	30 688	220 198
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 602	2 259	1 996	2 002	2 300	3 546	3 534
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	14 878	1 475	5 042	16 025	29 993	37 349	1 118 355
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	7 013	1 252	3 873	9 409	13 741	12 201	343 252
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	30 432	3 519	11 975	27 518	62 962	291 277	722 105
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	12 011	2 441	7 771	16 234	28 160	53 454	152 693
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	4 413	330	860	3 086	7 525	25 611	373 477
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	0	0	0	17	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	39 037	10 463	17 778	33 744	62 443	170 936	2 249 364
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	9 970	3 399	5 153	9 544	15 823	34 974	512 715
SE345	Energia	zł	17 924	3 774	7 410	15 949	33 722	100 030	892 471
SE350	Usługi	zł	5 488	1 940	2 713	4 032	5 610	14 369	424 302
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	5 655	1 350	2 503	4 220	7 288	21 563	419 876
SE360	Amortyzacja	zł	23 353	8 049	13 719	25 601	45 489	98 928	662 024
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	18 054	454	2 731	6 921	19 162	99 397	2 098 872
SE370	Wynagrodzenia	zł	13 066	203	1 242	2 546	7 471	64 582	1 845 705
SE375	Czynsze	zł	2 799	201	896	2 299	5 948	16 776	170 057
SE380	Odsetki	zł	2 190	50	593	2 075	5 743	18 039	83 110

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	31 909	9 644	18 754	33 156	56 275	131 985	1 169 524
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	283	65	152	200	292	604	23 839
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	5	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	-38	0	0	8	29	0	-8 522
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	-42	0	0	0	0	0	-8 522
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	4	0	0	8	29	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	2 144	498	1 362	2 759	4 416	11 016	31 091
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	1 734	1 069	1 558	2 115	2 831	3 617	5 739
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	160	17	136	167	103	1 621	0
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	4 039	1 584	3 055	5 041	7 350	16 254	36 830
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	2 021	360	905	1 902	3 437	13 060	87 461
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	23 228	7 158	13 640	23 552	40 166	92 085	910 066
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	23 228	7 158	13 640	23 552	40 166	92 085	910 066
SE650	Wsparcie specjalne	zł	289	65	157	208	316	621	23 893
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	2 376	476	1 001	2 453	5 000	9 982	119 851

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	29 112	8 206	17 073	31 135	53 682	124 037	1 001 742
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	31 909	9 644	18 754	33 156	56 275	131 985	1 169 524
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-141	-698	-371	126	737	2 082	8 239
SE390	Podatki	zł	2 657	740	1 310	2 147	3 331	10 030	176 021
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	164	49	-220	-10	1 696	1 705	8 719
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	1 206	180	353	1 527	4 396	8 699	8 719
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 043	131	573	1 538	2 700	6 994	0

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	186 449	32 010	75 988	176 141	360 495	1 124 324	8 597 997
SE275	Zużycie pośrednie	zł	128 739	22 634	51 995	117 759	233 456	746 467	6 577 786
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	29 112	8 206	17 073	31 135	53 682	124 037	1 001 742
SE410	Wartość dodana brutto	zł	86 822	17 583	41 066	89 517	180 721	501 894	3 021 953
SE360	Amortyzacja	zł	23 353	8 049	13 719	25 601	45 489	98 928	662 024
SE415	Wartość dodana netto	zł	63 469	9 534	27 348	63 917	135 232	402 966	2 359 929
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	18 054	454	2 731	6 921	19 162	99 397	2 098 872
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	164	49	-220	-10	1 696	1 705	8 719
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	45 578	9 129	24 397	56 986	117 765	305 274	269 777

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€≥ 500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	35 169	8 140	18 278	34 626	59 868	89 667	70 493
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	31 431	7 862	17 072	33 503	62 678	164 119	643 820

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE436	Aktywa ogółem	zł	962 113	367 176	631 998	1 143 390	1 903 261	3 924 797	16 810 946
SE441	Aktywa trwałe	zł	842 650	341 827	573 977	1 027 615	1 700 349	3 385 674	10 678 754
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	515 722	226 189	385 352	650 065	1 011 019	1 925 128	3 450 262
SE450	Budynki	zł	186 433	89 660	117 714	199 083	319 657	745 261	4 483 168
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	125 365	24 522	64 762	157 577	330 007	665 365	2 112 663
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	15 131	1 456	6 150	20 891	39 666	49 920	632 661
SE465	Aktywa obrotowe	zł	119 463	25 350	58 021	115 775	202 912	539 123	6 132 192
SE470	Stado obrotowe	zł	25 711	4 075	14 016	34 573	58 672	115 028	644 513
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	37 985	8 815	23 292	41 075	71 238	149 181	1 375 739
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	55 768	12 460	20 714	40 127	73 002	274 914	4 111 940
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	67 441	603	14 609	56 275	158 048	625 370	3 028 789
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	47 972	310	10 630	41 626	122 149	501 732	1 498 221
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	19 470	293	3 979	14 649	35 900	123 638	1 530 568
SE501	Kapitał własny	zł	894 672	366 573	617 389	1 087 115	1 745 213	3 299 427	13 782 157

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	10 963	837	-1 599	7 897	31 016	93 341	814 241
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	456 586	147 637	256 710	507 742	902 256	1 995 156	13 521 285
SE516	Inwestycje brutto	zł	23 222	1 417	3 306	20 322	63 656	183 050	1 169 464
SE521	Inwestycje netto	zł	-131	-6 632	-10 413	-5 279	18 167	84 121	507 439
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	68 955	17 126	38 184	82 964	163 854	405 436	899 855
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	46 242	14 842	33 976	61 721	113 229	252 174	-445 413
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,05	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	-0,03

Literatura

- [1] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [5] Commission Regulation (EC) No 1291/2009 of 18 December 2009 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [6] Commission Implementing Regulation (EU) No 959/2013 of 7 October 2013 amending Regulation (EU) No 1291/2009 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings
- [7] Goraj L., Osuch D., Bocian M., Cholewa I., Malanowska B.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2014. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2013.
- [8] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [9] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm
- [10] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/variables-finalpdf/_EN_1.0_&a=d
- [11] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/ricc_1256_2012pdf/_EN_1.0_&a=d
- [12] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [13] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [14] RI/CC 882 Rev. 9.2 Definition of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels December 2014.
- [15] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [16] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.
- [17] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.

- [18] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [19] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [20] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [21] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.
- [22] Goraj L., Bocian M., Cholewa I., Nachtman G., Tarasiuk R.: Współczynniki Standardowej Produkcji „2007” dla celów Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2012.